

Јарам – Панчићев врх – Небеске столице 22.07. 2016.

Копаоник (2.750 км²) је део истоимене групе планина (3.452 км²) које се меридијански протежу од Западне Мораве (Краљева) на северу до Косовске котлине, односно Обилића и Приштине на југу. Највиши врх (2017 м) од 1951. године носи назив по Јосифу Панчићу (раније Миланов врх, по краљу Милану Обреновићу). Тада је на врху планине и подигнут маузолеј Панчићу. По изгледу планине најупечатљивији је простор Равног Копаоника (површине 160 км²), висока и пространа флувио-денудациона површ, чији је највиши део у зони Суво Рудиште - Панчићев врх. Планина је од античког времена континуирано изложена променама основних облика валоризације и експлоатације. Доминантне функције су се мењале од рударства и шумарства, преко шумарства и пољопривреде, до заштите и туризма. Дуго је овај простор био средиште среброносног рударства и металургије (античког *Montagna dell' Argento*, српског Копаника и турског *Gimiš-dag'-a*). Данас је ово највећи зимски центар у Србији, са 62 км припремљених стаза (15 лаких, 10 средњих и 7 тешких) и ски путева уређених за алпско и нордијско скијање. Систем за вештачко оснежавање покрива 97% скијалишта. Све стазе су повезане системом жичара и ски лифтова, капацитета већег од 34.000 скијаша на сат. Жичара четворосед „Панчићев врх“ ради целе године. Искристили смо је за панорамско разгледање околине, излазак на највиши врх (2017 м) и поновни силазак. После краћег освежења и ужине пешке смо се упитили на локалитет Небеске столице. Успут смо имали прилику да видимо многобројне периглацијалне, глацијалне нивационе и друге облику у рељефу. Посебно интересантан је цирк (или) високо планинско клизиште Крчмар. Испод самог Сувог Рудишта, у амфитетралном проширењу Крчмар налази се извор „Крчмар вода“ најрадиоактивнији (74 Махове јединице) извор на Балканском полуострву. На Небеским столицама, код локалитета Црквине, су обиђени остаци већег утврђења и остаци хама Св. Прокопија (једно од највиших саркралних објеката и археолошких локалитета на Балканском полуострву). Назив локалитета Небеске столице датира од 1895. године. Тада је по налогу Топографског одељења премеравана ова област од стране младог официра Живојина Мишића (касније један од четворице српских војвода), који је три велике стене под Сувим Рудиштем управо и картирао као Небеске столице (1915 м). Због своје прошлости, разноврсности, богатства и лепоте, у Србији скоро и да не постоји простор, какав је овај у централном делу Копаоника. Зато нам се и чини, да су речи наших знаменитих предака актуелне и данас: Јосипа Панчића *”у коме сам сваки пут находио штогод ново да видим или чему да се дивим”* и Живојина Мишића који је у мемоарима забележио *”Упознати Копаоник то значи упознати један од најдивнијих крајева наше отаџбине ...”*.

